

จากแนวคิดและทฤษฎีด้านการบริหารจัดการนั้นมีมาตั้งแต่อดีตกาล มีความเชื่อมโยงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บนพื้นฐานของการพิสูจน์ความสำเร็จของการบริหารบนสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ซึ่งองค์ความรู้ทางการบริหารจัดการนั้นได้มีการถ่ายทอดกันอย่างจริงจังในราวปลายศตวรรษที่ 19 เนื่องจากแรงกระตุ้นของการปฏิวัติอุตสาหกรรมและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้นักวิชาการและนักปฏิบัติต่าง ๆ หันมาให้ความสนใจต่อการศึกษาค้นคว้าปรับปรุงวิธีการทำงานในองค์การเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้น อย่างไรก็ตามในปัจจุบันเมื่อโลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ที่สังคมต่างๆต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจที่เน้นองค์ความรู้ (Knowledge Economy) และการก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) หรือ ด้านเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์การต่าง ๆ จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของ “การบริหารจัดการองค์การ” มากยิ่งขึ้นเพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการประชาชนให้มากที่สุด การบริหารจัดการแบบดั้งเดิมจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่การบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งมีบทบาทอย่างมากต่อการดำเนินงานขององค์การในปัจจุบัน

สำหรับหัวข้อ การบริหารจัดการสำหรับคนยุคใหม่ ของรายวิชา มคอท 103 ศิลปวิทยาการเพื่อการพัฒนามนุษย์ มีประเด็นที่จะต้องศึกษาดังต่อไปนี้

1. **ภาพรวมของพัฒนาการแนวคิดทางการบริหาร** ว่าด้วยพัฒนาการของทฤษฎีสำคัญ ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการซึ่งจะช่วยทำให้คนยุคใหม่เข้าใจแนวคิดและรูปแบบการบริหารจัดการที่มีอยู่ในสังคมและเชื่อมโยงมาสู่แนวคิดทางการบริหารในสังคมยุคใหม่ได้ โดยสาระสำคัญของส่วนนี้จะกล่าวถึงพัฒนาการของแนวคิดการบริหารจัดการตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1880 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการนำแนวคิดการบริหารจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific management) มาใช้ในวงการอุตสาหกรรม จนถึงปัจจุบัน

ดังนั้น จากภาพรวมของพัฒนาการทางการบริหาร จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันองค์การต่างๆได้ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมมากขึ้น และมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมาย “โดยรวม” ขององค์การมากกว่าเป้าหมายเพียงด้านใดด้านหนึ่งขององค์การ นอกจากนั้นในปัจจุบันการดำเนินงานขององค์การต่าง ๆ จะอยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้ผู้บริหารองค์การต่างๆพยายามที่จะหาหลักการในการตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผล ในอันที่จะทำให้องค์การของตน สามารถอยู่รอดและเจริญเติบโต ดังนั้น เป็นผลให้การจัดการเชิงกลยุทธ์เข้ามามีบทบาทต่อการบริหารจัดการยุคใหม่

2. **การจัดการเชิงกลยุทธ์** เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยภายในและภายนอกองค์การหรือที่เราเรียกว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) เพื่อให้เชื่อมโยงกับการบริหารจัดการองค์การที่จะสามารถดำเนินงานได้อย่างบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และก้าวทันต่อการแข่งขันในโลกปัจจุบัน การจัดการเชิงกลยุทธ์นั้นจะให้ความสำคัญต่อการบริหารที่ทุกส่วนขององค์การยึดแผนและเป้าหมายรวมขององค์การเป็นทิศทางในการดำเนินงานมุ่งสู่วิสัยทัศน์ อีกทั้งในส่วนนี้ ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งหมายถึง การวางแผนการดำเนินงานและการควบคุมในเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะทำให้องค์การ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. **การพัฒนาภาวะผู้นำ** เนื่องจากผู้นำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการบริหารงานในองค์การ ถ้าองค์การใดได้ผู้นำที่มีประสิทธิภาพก็จะสามารถสั่งการและใช้อิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงาน ตลอดจนทำกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้น ในส่วนนี้จึงเป็นการศึกษาถึงแนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ วิธีการ

ได้มาซึ่งผู้นำ บทบาทของผู้นำ พฤติกรรมของผู้นำ คุณลักษณะของผู้นำ ทักษะของผู้นำ ทฤษฎีผู้นำเชิงสถานการณ์ และแนวคิดการพัฒนากภาวะผู้นำ

4. การบริหารทุนมนุษย์ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดของทุนมนุษย์ในองค์กร เนื่องจากในปัจจุบัน องค์กรต่าง ๆ ได้เริ่มให้ความสำคัญต่อบุคลากรมากขึ้น และถือว่าบุคลากรเป็นทุนสำคัญขององค์กรในการสร้างรายได้เปรียบในการดำเนินงาน ดังนั้นจึงทำให้เกิดแนวคิดที่เรียกว่า "Human Capital" หรือ ทุนมนุษย์ ขึ้นมา โดยถือหลักว่าการลงทุนหรือการจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับบุคลากร ทั้งการศึกษา การฝึกอบรม สวัสดิการ และอื่น ๆ ถือเป็นการลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนคือรายได้ขององค์กร เพื่อสร้างคนในองค์กรให้สร้างคุณค่า (Value Creation) และสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ให้กับองค์กร

5. ธรรมชาติและบรรษัทภิบาล เนื่องจากในปัจจุบันการที่โลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ทำให้การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารเทคโนโลยีต่าง ๆ เกิดความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การปรับเปลี่ยนบทบาทของสังคมโดยการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล และบรรษัทภิบาลมาใช้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน การศึกษาในส่วนนี้จะเป็นการกล่าวถึงแนวคิดของหลักธรรมาภิบาล และบรรษัทภิบาลซึ่งเน้นเรื่องความโปร่งใส การมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายในการทำงาน ซึ่งเป็นแนวทางในการบริหารจัดการยุคใหม่ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน

6. การทำงานเป็นทีม ในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆหันมาให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นวิธีการทำงานแบบใหม่ที่มุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ ทีมงานที่มีความพร้อมเพรียงและการประสานการทำงานกันเป็นอย่างดีจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าหรือผู้รับบริการได้ ดังนั้นในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาถึงนิยามและคุณสมบัติพื้นฐานของทีมงาน ประเภทของทีมงาน แนวทางการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิผล ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำงานร่วมกันและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน เพื่อเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนตนเอง และสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม

โดยสรุปแล้ว หัวข้อ การบริหารจัดการสำหรับคนยุคใหม่ นั้น จะให้ความสำคัญกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ ที่ต้องตระหนักถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร และเพื่อให้การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด องค์กรต่างๆจำเป็นต้องอาศัยความสามารถและทักษะของผู้นำองค์กร ดังนั้น การพัฒนากภาวะผู้นำจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการยุคใหม่ นอกจากการพัฒนากภาวะผู้นำแล้ว การบริหารจัดการยุคใหม่ยังจะต้องให้ความสำคัญกับคนที่อยู่ในองค์กร เนื่องจากปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลคือคน การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรถือเป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการยุคใหม่เพราะภูมิปัญญาของทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรนับเป็นสินทรัพย์ที่มีค่ายิ่ง ดังนั้นการลงทุนโดยการพัฒนาคณะบุคคลเมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพของงานและประสิทธิภาพขององค์กรที่จะได้รับ ดังนั้น องค์กรต่างๆในปัจจุบันจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารทุนมนุษย์ และเมื่อมีทุนมนุษย์อยู่ในองค์กรแล้ว สิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การสร้างทีมงานให้เกิดขึ้นในองค์กร เพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายภายใต้หลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาล